

פרשת דברים

יאיר בן מנשה לקח את כל חבל ארגוב וגו'. ולמכיר נתתי את הגלעד (ג, יד-טו)

מדוע אצל יאיר נאמר 'לקח', ואילו אצל מכיר נאמר 'נתתי'.

ונראה, שהרי משה רבנו התנה עם חצי שבט המנשה, שאם יעברו חלוצים למלחמה לפני בני ישראל לכבוד להם את ארץ ישראל יזכו לקבל את עבר הירדן.

ואולם, מצינו בגמ' (ב"ב קכא, ב) דיאיר בן מנשה נהרג בתחילת המלחמה עם שבעה העמים, ולא זכה א"כ לעבור חלוץ במלחמה עבור א"י, ונמצא איפוא שלא קיים את התנאי, דאף שהיה אונס בדבר, מ"מ מבואר בירושלמי (גיטין פ"ט ה"ו) דאונסא כמאן דלא עביד.

ואולם מבואר בגמ' (סנהדרין עב, א) דהבא במחתרת ונתחייב מיתה על כך, ונטל עימו כלים פטור מלהשיב את הכלים משום דבדמים קננהו, דהואיל ונתחייב מיתה בלקיחת הכלים קנה את הכלים ופטור מלהשיבם.

אף אצל יאיר י"ל דהיות ונתחייב מיתה קנה את חלקו המגיעו לו בעבר הירדן דבדמי נפשו קנאם, ומשום כך נאמר אצלו שלקח את חבל ארגוב, דאכן משה רבנו לא נתן לו את חלקו כיון שלא קיים תנאו, אך הוא כשלעצמו זכה בזה ולקחן לעצמו.

אבל מכיר שהשלים את התנאי בפועל, נאמר בו 'ולמכיר נתתי את הגלעד', דמשה רבנו נתן לו את חלקו המגיעו כיון שהשלים את תנאו.

והנה בהמשך כתיב ויקרא אתם על שמו את הבשן חות יאיר, ולנתבאר י"ל עפ"מ דאיתא (מכילתא פ' בשלח עה"פ אז ישיר) וכן אתה מוצא שכל דבר שאדם נותן נפשו עליו נקרא על שמו, ע"ש. ומשום כן שנהרג על זה לכך נקרא על שמו

מקור: צפנת פענח